

LAURENTIOS S. VROKINES

ΣΥΝΤΟΜΟΣ ΑΦΗΓΗΣΙΣ
ΤΟΥ ΒΪΟΥ ΤΟΥ ΙΩΆΝΝΟΥ
ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΪΟΥ

Laurentios Vrokines

**Σύντομος αφήγησις του βίου
του Ιωάννου Καποδιστρίου**

«Public Domain»

Vrokines L.

Σύντομος αφήγησις του βίου του Ιωάννου Καποδιστρίου /
L. Vrokines — «Public Domain»,

Содержание

ΑΓΓΕΛΙΑ.	5
I. ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΟΥ	5
Ο ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΣ	6
Κонец ознакомительного фрагмента.	11

Laurentios S. Vrokines Σύντομος αφήγησις του βίου του Ιωάννου Καποδιστρίου

ΑΓΓΕΛΙΑ. ΣΥΝΤΟΜΟΣ ΑΦΗΓΗΣΙΣ ΤΟΥ ΒΙΟΥ ΤΟΥ

Ι. ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΟΥ

Προ πολλού αφιερωθείς αποκλειστικώς εις τας μελέτας της πατρίου ιστορίας και κυρίως εις τας βιογραφίας των διαπρεπών Κερκυραίων, συνέγραψα και την βιογραφίαν του διαπρεπούς ημών συμπολίτου Ιωάννου Καποδιστρίου. Εκ του ογκώδους τούτου πονήματος έκρινα δέον ν' απανθίσω μικράν αφήγησιν περί της πολιτείας του ανδρός, ίνα δημοσιεύσω αυτήν, υπό τον ανωτέρω τίτλον, κατά την τελετήν των αποκαλυπτηρίων του ανδριάντος αυτού. Τούτο δε έπραξα όπως καταστήσω, ως εν μικρογραφία, γνωστόν τον βίον του Κυβερνήτου εις τους πολλούς, τους στερουμένους τοιούτου αναγνώσματος.

Το περί ου ο λόγος πονημάτιον αποτελεσθησόμενον εκ τριών περίπου τυπογραφικών φύλλων θέλει τιμάται Λεπ. Πεντήκοντα.

Κέρκυρα τη 6 Οκτωβρίου 1886.

Λ. Σ. ΒΡΟΚΙΝΗΣ.

Ο ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΣ

Ο ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΣ ανήκει εις αρχαίαν Κερκυραϊκὴν οικογένειαν αποκατασταθεῖσαν εις Κέρκυραν εις τα τέλη του 14ου αιώνας. Η οικογένειά του εγγράφη μεταξὺ των οικογενειῶν αἰ οποίαι εἶχον δικαίωμα ψήφου εις τα πράγματα της πατρίδος κατὰ το 1477. Ο τρίπαππος του Ιωάννου Βιάρως κατὰ το ἔτος 1689 ἔνεκα εκδουλεύσεών του προς Κάρολον Εμμανουήλ Δούκα της Σαβόιας και ἐπίτιλον Βασιλέα της Κύπρου, ἐτιμήθη παρ' αὐτοῦ με τον κληρονομικόν τίτλον του Κόμητος ὄν ὕστερον ἀνεγνώρισαν εις τους ἀπογόνους ἐκεῖνου οἱ Ενετοὶ και ἡ Ἀγγλοῖόνιος Κυβέρνησις. Ο πατήρ του ὠνομάζετο Ἀντώνιος Μαρίας· ἦτο δε εἰς ἐκ των καλλιτέρων νομολόγων της πατρίδος του, και ἔνεκα της παιδείας του και του ἀγνοῦ πατριωτισμοῦ του υπηρετῶν την πατρίδα του ἀνυψώθη εις τα υψηλότερα αὐτῆς ἀξιώματα. Η Τουρκικὴ Αυτοκρατορικὴ αὐλή τον ἐγνώρισεν ἐκ του πλησίον και ἔλαβε παρὰ αὐτῆς πλείστας τιμὰς. Ο δε αυτοκράτωρ Παῦλος της Ρωσσίας τον ἐτίμησε διὰ του παρασήμου του Ἀγίου Ιωάννου της Ἱερουσαλήμ. Ο Ἀντώνιος Μαρίας οὗτος, νυμφευθεὶς την Ἀδαμαντίνην κόρην του Κόμητος Χριστοπούλου Γονέμη ἐγέννησεν αὐτῆς 5 τέκνα, των οποίων ὁ δευτερότοκος ἦτο ὁ Ιωάννης, ὁ εἶτα Κυβερνήτης της Ἑλλάδος, ὅστις, συμφώνως προς το βαπτιστικόν του, το οποίον ὑπάρχει γεγραμμένον εις τα βιβλία της ἐκκλησίας Ἀντιβουნიωτίσης, ὅτε ἐβαπτίσθη, τῆ 11 Φεβρουαρίου 1776, ἦτο δώδεκα ἡμερῶν. Ἀφοῦ ἠυξήθη ἡ ἡλικία του ἐσπούδασε πρῶτον εις τα κοινὰ σχολεῖα της πατρίδος του, ἀτίνα διετήρουν ἰδίως τινές Ἱερεῖς κατὰ την ἐποχὴν ἐκείνην. Δέκα δε και ἐπτὰ ἐτῶν γενόμενος (τῷ 1794), μετέβη εις το Πανεπιστήμιον του Παταυίου της Ἰταλίας, ἵνα σπουδάσῃ ἐκεῖ την Ἰατρικὴν. Κατὰ δε τα τέλη του ἔτους 1797 τελειώσας τας σπουδὰς του ἐπέστρεψεν εις την πατρίδα με το δίπλωμα της Ἰατρικῆς, ἀφοῦ προηγουμένως μεταβάς εις διαφόρους πόλεις της Ἰταλίας, ἐπεσκέφθη τα διάφορα Νοσοκομεία. Κατὰ το ἔτος 1797 ἡ Κέρκυρα ἦτον εις δεινὰς μεταπολευτικὰς περιπλοκάς, διότι οἱ Δημοκρατικοὶ Γάλλοι πολεμῶντες την Ενετικὴν Ἀριστοκρατίαν, ἔθηκαν τέρμα εις την ὑπαρξίν αὐτῆς, και κυριεύσαντες την Ενετίαν και τας κτήσεις αὐτῆς, ἦλθον κατὰ συνέπειαν εις τας ἑξ νήσους και εις την Κέρκυραν ὅπου πανταχοῦ ἐγέναν αἰτίοι πολλῶν κακῶν, θέλοντες διὰ του πυρός και του σιδήρου να ὑποτάξωσι και ἀναγκάσωσι πάντας, μάλιστα δε τους Ἀριστοκρατικούς, οἵτινες ἐπὶ Ενετοκρατίας εἶχον προνόμια, να παραδεχθῶσι τας ἀρχὰς των. Τότε ἀνηρπάγησαν περιουσίαι, ἐφυλακίσθησαν ἀδίκως ἐντιμοὶ πολῖται, κατεγυμνώθησαν ναοὶ και μοναστήρια, ἐφρονέυθησαν ἀθῶοι ἄνθρωποι και ἄλλα δεινὰ ἠκολούθησαν, τα οποία διηγείται ἡ πάτριος Ἱστορία. Μετὰ των φυλακισθέντων εις τα κάτεργα, ἦτο και ὁ πατήρ του Ιωάννου Καποδιστρίου ἐπὶ προφάσει, ὅτι με ἄλλους ἀντέπραττε κρυφίως εις τους Γάλλους. Ἀφοῦ παρήλθον δύο ἔτη ἀπὸ τον ἐρχομὸν των Γάλλων (1799), συμμαχήσασαι αἱ δύο δυνάμεις Ρωσσία και Τουρκία ἐπολέμησαν τους Γάλλους και ἐκδιώξασαι τούτους ἀπὸ τας ἑξ νήσους, ἔλαβον αὐτὰς εις την κυριαρχίαν των ὡς προστάται. Η δε Κέρκυρα, ἐπειδὴ οἱ εις αὐτὴν Γάλλοι δεν ὑπεχώρησαν ἀλλ' ἐπὶ τέσσαρας σχεδόν μῆνας ἐναντιούντο, πολιορκηθεῖσα ἠναγκάσθη τέλος, ἔνεκα ἐλλείψεως τροφῶν, να παραδοθῆ εις τους συμμάχους Ρωσσο-τούρκους. Ἀρχηγὸς των στρατιῶν των δύο συμμάχων δυνάμεων ἦσαν, ὁ Ρώσσος Ναύαρχος Ουζακῶφ και ὁ Τούρκος Ναύαρχος Κατήρ Μπέης, ἕκαστος των οποίων ἀξιῶν να ἐξουσιάσῃ μόνος την Κέρκυραν, ὑπέθαλπε μεταξὺ των κατοίκων αὐτῆς τα σπέρματα πολιτικῆς διχονοίας ὡς προς τον τρόπον της κυβερνήσεως των νήσων. Ἀπὸ κοινού δε μετὰ των κατοίκων ἔθηκαν πολιτικὴν ὑπαρξίν εις τας νήσους ὀρίσασαι δημοκρατικὴν κυβέρνησιν. Και οἱ μεν Τούρκοι, τηρήσαντες μόνον την ἐπὶ ψιλῷ ὀνόματι κυριαρχίαν¹ ἀμφότεροι δε την προστασίαν των ἐπτὰ νήσων, ἐπρόσεξαν εις ἄλλας ἐπιχειρήσεις και ἀναχωρήσαντες ἐγκατέλειψαν ναι μεν ἐλευθέρως

¹ Με τον ὄρον να πληρῶνῃ κατ' ἔτος ἡ Ἐπτάνησος εις την Τουρκίαν 75,000 γρόσια.

τας νήσους, αλλ' εις πλήρη διοικητικήν αναρχίαν και άνευ των μέσων προς συντήρησιν της ελευθερίας των. Κατά την εποχήν ταύτην ο Καποδίστριας ήρχισε να μετέρχεται με πολλήν επιτυχίαν την επιστήμην του. Μετ' ολίγον δε από τον ερχομόν του Κατήρ-Μπεη, διωρίσθη παρά τούτου Έφορος του Τουρκικού Στρατιωτικού Νοσοκομείου επί μισθώ όστις προσελαμβάνετο εκ των εγχωρίων χρημάτων (1799).

Μετά τριετή παρέλευσιν πολιτικής αστασίας, η Ρωσσία ενδιαφερθείσα υπέρ του κλυδωνιζομένου μικρού τούτου σκάφους, απέστειλε πληρεξούσιον τον Ζακύνθιον Κόμητα Γ. Μοτζενίγου μετά Ρωσικού στρατού, διά να οργανώση και φέρη εις τάξιν και ασφάλειαν αυτό.

Κατά τον Ιούλιον του 1801, στάσεως γενομένης εν Κεφαλληνία υπό των μη βουλομένων να παραδεχθώσι το δοθέν εις τας νήσου Βυζαντινόν σύνταγμα, ο Καποδίστριας εστάλη υπό του Μοτζενίγου μετά του Γραδενίγου Συγούρου καί τινων Ρώσων στρατιωτών, όπως καταπαύση τας ανησυχίας. Αρκετά δε έδωκε τότε ο Καποδίστριας δείγματα δραστηριότητος και διοικητικής συνέσεως. Μετά παρέλευσιν δε ενός έτους πάλιν εστάλη εις Κεφαλληνίαν μετ' εγχωρίου Στρατού διοικουμένου υπό του Ταγματάρχου Νικολάου Πιέρη² προς κατάπαυσιν νέων ταραχών. Τότε έδωκε περισσότερα πολιτικής δεξιότητος και μάλιστα αμεροληψίας δείγματα, αποστείλας αλυσόδετον εις Κέρκυραν και συγγενή του τινά μακρινόν, μετ' άλλων πρωταιτίων της ταραχής, ύποπτον του ότι απέδωκε την ελευθερίαν εις τινα των ταραχοποιών, ούτινος η φυλακή είχεν εμπιστευθή εις αυτόν. Έκτοτε ο Καποδίστριας είχε συνειθίσει να θέτη εις κίνδυνον την ιδίαν ζωήν υπέρ της λειτουργίας των νόμων και της τιμής του Κράτους. Και εν μέσω τοιούτων φροντίδων, ο τότε νεαρός Καποδίστριας περισσότερον παντός άλλου διακρινόμενος διά τας ευεργετικάς του υπέρ της πατρίδος και του Γένους διαθέσεις, ανεδεικνύετο υποκινητής και πρωτουργός παντός ωφελίμου πράγματος εις το Κράτος, ιδίως δε προς προαγωγήν των γραμμάτων και επιστημών, διότι τον φωτισμόν του Ελληνικού λαού προετίμα παντός άλλου, όπως «πρώτον μορφωθούν Έλληνες και ύστερον ιδρυθή Ελλάς». Κατά τον Μάιον μήνα του 1802 συνενωθείς μετά 10 ή 12 συνομιλήκων φίλων του, οι οποίοι βραδύτερον διεκρίθησαν διά την παιδείαν των, παρεκίνησε τούτους να συστήσωσι, και συνέστησαν, ιδιωτικόν φιλολογικόν συνεταιρισμόν υπό το όνομα «Εταιρίας των φίλων», ένθα εμελέτων και διεσκέπτοντο περί πολλών και ωφελίμων εις την πατρίδα πραγμάτων, μάλιστα δε περί του τρόπου της επιδόσεως και προαγωγής των Γραμμάτων. Εκ του Συνεταιρισμού τούτου προήλθεν ο μετ' ολίγον χρόνον συστηθείς και περιώνυμος καταστάς εις τα πάτρια ιστορικά χρονικά Εθνικός Ιατρικός Σύλλογος, ούτινος η σύστασις αποδίδεται εις τον Καποδίστριαν όστις εξελέχθη αμέσως και Γραμματεύς του Συλλόγου.

Εις τον Σύλλογον δε τούτον ανέγνωσε διάφορα επιστημονικά μελετήματα άτινα είχε γράψει ιταλιστί. Σπουδαιότερα δε πάντων τούτων εκρίθησαν υπό των αρμοδίων το «Περί της αρχής των ατομικών διαφορών του οργανισμού», αναγνωσθέν τον Μάιον του 1803, και το «Επί τη περιπτώσει του τοκετού Ισραηλίτιδος γεννησάσης ομού 5 επταμηνιαία τέκνα», όπερ ανεγνώσθη κατά το έτος 1806.

Αφ' ού τέλος πάντων συνέστη Κυβέρνησις, ο Ι. Καποδίστριας αν και ήτον Ιατρός του Ορφανοτροφείου, εξελέχθη (1802) υπό του Μοτζενίγου Γενικός Γραμματεύς της Επικρατείας, σπουδαιότατον υπούργημα και μάλιστα εις αυτάς εκείνας τας ανωμάλους περιστάσεις της νέας διοργανώσεως του Κράτους. Ο Καποδίστριας νέος τότε, δραστηριότατος και ευφυέστατος, υπέρ πάντα άλλον των τότε επισήμων πολιτών της Επτανήσου διακρινόμενος, μετά δυσκολίας δεχθείς το προσφερθέν εις αυτόν υπούργημα, μόνον προς τον σκοπόν του να ωφελήση την πατρίδα, έδωκε μορφήν και ψυχήν εις την κυβέρνησιν κανονίσας πάντα εις τρόπον ώστε, από της στιγμής εκείνης ήρχισεν αύτη να λειτουργή θαυμασίως,

² Ούτος βραδύτερα υπηρέτησεν εις την Ελλάδα· υπήρξε δε και αρχηγός ενός μέρους του κατά την εν Ναυπάκτω εκστρατείαν στρατού.

προετοιμάζουσα τα προς σύγκλησιν Συντακτικής Συνελεύσεως μελλούσης νέον να καταρτίσῃ Πολίτευμα (1803) εἰς αντικατάστασιν του Βυζαντινοῦ. Τότε εσχεδιάσε και το νέον τούτο Πολίτευμα, ὅπερ εντελέστερον του προηγουμένου, προέβλεπε περί της συστάσεως και διαρκούς συντηρήσεως Δημοσίας Ἑλληνικῆς σχολῆς, αν και εἰς την μέριμναν του Καποδιστρίου εχρεωστεῖτο ο ψηφισθεῖς ἀπὸ της εποχῆς της εν Κωνσταντινουπόλει συνθήκης της 21 Μαρτίου 1800 ἀξιομνημόνευτος νόμος περί ενισχύσεως της σπουδῆς της Ἑλληνικῆς γλώσσης, ὅστις κατήργει τας μονὰς, και τα εισοδήματα αὐτῶν ὠριζε προς συντήρησιν σχολείων. Τον ἀληθῆ φωτισμόν του λαοῦ εθεώρει ο Καποδιστριας ὡς το πρῶτιστον στοιχείον προς ευημερίαν κράτους τινός. Ἀπὸ δε της ειρημένης εποχῆς διέκρινε τις εἰς πάντα τα ἔργα του Καποδιστρίου, τον μέγαν και ιερὸν σκοπὸν της ελευθερίας της ὅλης Ἑλλάδος.

Ἀλλὰ αἰ ὑπὸ του νέου τούτου συντάγματος καθιερωθεῖσαι ἀρχαί, δυσαρεστήσασαι σφόδρα τους ὀλιγαρχικούς, ἐγένοντο αἰτίοι νέων πολιτικῶν σκευωριῶν, αἰτινες προεκάλεσαν την νέαν διαρρῦθμισιν του Συντάγματος γενομένην το ἔτος 1806. Ἐπὶ τοσοῦτον ελυπήθη ο Καποδιστριας διὰ τούτο, ὥστε ἀφού ακουσίως ἔνεκα της θέσεως του καθυπέβαλεν ἐκ μέρους της Γερουσίας το μεταρρυθμισμένον σύνταγμα προς το Νομοθετικόν σῶμα, παρήτησε ὄχι μόνον την θέσιν του Ἀρχιγραμματέως, ἀλλὰ και την Εφορείαν των Δημοσίων Σχολείων, αντικαταστάτην κατάλληλον υποδείξας (Μάρτ. 1807) εἰς την τελευταίαν ταύτην, τον φιλοεθνή και ἀγχίνουν Ἐμμανουήλ Θεοτόκην.

Πλην ο της εφαρμογῆς του νέου τούτου Συντάγματος χρόνος ἐξέλιπε, διότι νικηθεῖς εν Φρειδλάνδη ο Ἀλέξανδρος, ἐζήτησε την μετὰ του Ναπολέοντος εἰρήνην ἣτις και συνωμολογήθη εν Τιλιτς με συνθήκην, (7 Ιουλίου 1807) δυνάμει της ὁποίας, παραχωρηθειῶν των νήσων εἰς την Γαλλίαν, κατέλαβον αὐτάς τα της Γαλλίας στρατεύματα κατὰ τον Αύγουστον του ἔτους 1807. Εν τῷ μεταξύ τούτῳ ιδιωτεύων ο Καποδιστριας ἐξηκολούθει να μετέρχηται την Ἱατρικὴν τραπέζην και εἰς ἄλλας ἐπιστημονικὰς μελέτας. Ὀλίγῳ δε χρόνῳ προ της ἀναχωρήσεως των Γάλλων ἐξ Ἑπτανήσου, υπεκινεῖτο, τη συμπράξει της Ρωσίας, εἰς Κέρκυραν, ἣτις ἦτο τότε κέντρον των εν Ἑλλάδι Ρωσικῶν ενεργειῶν, ἐπαναστατικὸν κίνημα κατὰ των μεσημβρινῶν τόπων της Τουρκίας, εἰς το ὁποῖον δεν ἦτον ἀμέτοχος ο Καποδιστριας. Οὗτος εἰς τους μετὰ τας ἡρωικὰς εἰς Ζάλογγον και Σέλτσον μάχας (Ἀπρὶλ. 1804) ἐναπομείναντας και εἰς Κέρκυραν πανοικεῖ καταφυγόντας ἀνδρείους ὀπλαρχηγούς Σουλλιώτας, τας εαυτοῦ ἀγκάλας ἀνοίξας και πάσαν συνδρομὴν παράσχων, ἀπὸ του 1804 εἶχεν ὀργανώσει εἰς ἴδια Ἑλληνικά σῶματα, εἰς την υπηρεσίαν της Ρωσίας, ἣτις τη ενεργεία του Καποδιστρίου προσέλαβεν ἀπαντας και ἐμισθοδοτεῖ αὐτούς. Οὗτοι δε τότε ὠρκίσθησαν συμμετοχὴν εἰς το κίνημα. Κατὰ τον Μάιον του 1807 ο των Ἰωαννίνων σατράπης Ἀλή-Πασάς, ὠφελούμενος ἐκ του μεταξύ Ρώσων και του Σουλτάνου πολέμου, προς ἐκδίκησιν τούτου στρατεύσας εἰς Μπερατιάν με 5,000 πεζούς και 6,000 ἰπτεῖς, σκοπὸν εἶχε να ἐπιπέσῃ και κατὰ της ἀπροστατεύτου Ἀγίας Μαύρας. Τότε ο εν Κερκύρα Ρώσος πληρεξούσιος Κο. Μοτζενίγος λαβὼν ἀνάγκην του Καποδιστρίου, ἐναπέθηκεν εἰς αὐτόν στρατιωτικὴν μάλλον ἢ πολιτικὴν ἐντολήν και τούτον ἔστειλεν εἰς Ἀγίαν Μαύραν προς ἀμυναν αὐτῆς ἐπὶ κεφαλῆς των τε ὀπλαρχηγῶν και ἄλλου Ρωσικοῦ στρατοῦ. Τον περαιτέρω κατὰ της Ἀγίας Μαύρας πόλεμον και τα κατακτητικὰ σχέδια του Ἀλή Πασά ο Καποδιστριας μετὰ ἔνδοξον νίκην ἐματαίωσε. Ψυχὴ δε και κέντρον τότε γενόμενος των ἡρώων τούτων ο Καποδιστριας, ὡς λέγει ο ἐθνικός ποιητής Βαλαωρίτης, κατόπιν εἰς τι συμπόσιον ὑπὸ την σκιάν των δένδρων, προέπινεν ὑπὲρ της ἀνεγέρσεως ἀπάσης της Ἑλληνικῆς φυλῆς δους του 1821 το σύνθημα, οἱ δε ἡρωες ἐνώπιον του συμπαρακαθεζομένου εἰς το συμπόσιον Ἐπισκόπου Ἄρτης Ἰγνατίου του Σκαλιόρα ὀρκισθέντες ἀνέλαβον την ἐκτέλεσιν. «Ἡ οἰκία του», λέγει ο Φιλήμων εἰς το «Ἱστορικόν» του «Δοκίμιον περί της Φιλικῆς Ἐταιρίας», «ἦτο το πανδοχεῖον ὄλων των εθελοντῶν και προσφύγων πολεμιστῶν της Ρούμελης και της Πελοποννήσου, με τους ὁποίους συνέδεσε σχέσεις στενοτάτας και ὠφελιμοτάτας διὰ το μέλλον της Πατρίδος».

«Όταν η Ελληνική νεολαία – λέγει ο Εθνικός Ποιητής – συναισθανθή την ανάγκην να συμπληρώση πάντα τα κενά της ημετέρας Εθνικής Ιστορίας, τότε θέλει αναντιρρήτως αποδειχθή εκ της δημοσιεύσεως επισήμων εγγράφων, ότι π ρ ό λ ο γ ο ς της επαναστάσεως του 1821 είναι τα περί τα τέλη της παρελθούσης και τας αρχάς της ενεστώσης εκατονταετηρίδος γενόμενα εν Ηπείρω, και ότι προς τον κοινόν και μέγαν σκοπόν ου σμικρόν συνέτεινε και η εις Λευκάδα αποστολή του αιμνήστου Κυβερνήτου, ελθόντος εις επαφήν προς τους μάλιστα εμπειροπολέμους Έλληνας και ενισχύσαντος την καρδίαν αυτών εις επιδίωξιν της μεγάλης και Ιεράς ιδέας». Επανελθών ο Καποδίστριας εις Κέρκυραν και ταύτην ευρών κατεχομένην υπό των Γαλλικών στρατιών αρχηγουμένων υπό του στρατηγού Βερτιέ, ουδέν μέρος έλαβεν εις τα πολιτικά, μ' όλον ότι εκ μέρους του Βερτιέ τω προσεφέρθη η εν τη υπηρεσία της Γαλλίας υψηλή θέσις Παρέδρου εν τω Συμβουλίω της Επικρατείας. Έλαβε δε μέρος ενεργότατον εις την κατά τα μέσα του 1808 θεμελιωθείσαν Ιόνιον Ακαδημίαν, τη πρωτοβουλία των τότε λογίων Κερκυραίων, συμπράξει δε μερικών αξιωματικών του Γαλλικού επιτελείου. Μετά παρέλευσιν ενός έτους ιδιωτικού βίου, ο Καποδίστριας κατά τα τέλη του 1808 ανεχώρησεν εις Πετρούπολιν προσκληθείς εν ονόματι του Αυτοκράτορος παρά του τότε Αρχικαγκελαρίου του Κόμητος Ρωμαντζώφ. Φθάσας εκεί τον Ιανουάριον 1809 έτυχε φιλοφρονεστάτης υποδοχής υπό του Ρωμαντζώφ, και μετ' ού πολύ εγένετο παρά του Αυτοκράτορος, εις ανταμοιβήν των εν Κερκύρα προτέρων υπηρεσιών του, Σύμβουλος της Επικρατείας. Δύο έτη διατρίψας εκεί ο Καποδίστριας διήρχετο τας ώρας αργίας ενασχολούμενος εις πολιτικάς μελέτας εν ταις Βιβλιοθήκαις της μητρος του Αυτοκράτορος και του Αρχικαγκελαρίου. Μη ευχαριστουμένου δε του Καποδιστρίου να διαμείνη επί πλέον εις Πετρούπολιν διά το δυσκραές του κλίματος και ζητήσαντος παρά του Αυτοκράτορος την χάριν ίνα εξ άλλου μέρους υπηρετή αυτόν, τω επροτάθη η πρεσβευτικού Συμβούλου εν τη Ρωσική Αμερική θέσις, ην θα εδέχετο ευαρέστως εάν δεν εμπόδιζεν αυτόν η από της πατρίδος απόστασις. Και το 1811, επειδή δεν υπήρχεν άλλη διαθέσιμος θέσις, διωρίσθη υπεράριθμος εις την εν Βιέννη Ρωσικήν πρεσβείαν. Φθάσας ο Καποδίστριας εις Βιέννην, έλαβε παρά του εκεί Ρώσσου πρέσβεως Κόμητος Στάκελβεργ ψυχροτάτην δεξίωσιν. Η Βιέννη ήτο τότε κέντρον των κατά του Ναπολέοντος αντιπαθειών. Ανάγκην βραδύτερον λαβών ο Στάκελβεργ της συνδρομής του Καποδιστρίου ενεπιστεύθη αυτό σπουδαίαν εργασίαν ως εκ της επιδεξίου αποπερατώσεως της οποίας, ο Στάκελβεργ εκτιμήσας την πολιτικήν και διπλωματικήν δεξιότητα του Καποδιστρίου, ήρξατο να τιμά αυτόν υπερβολικά. Περί τα μέσα του 1821, ο Ναύαρχος Σχιτσκαρόφ στρατάρχης των εις τον Δούναβιν Ρωσικών στρατευμάτων, εξουσιοδοτημένος υπό του Αυτοκράτορος να καταπέιση προς διευκόλυνσιν των εν Πετρούπολει σχεδιασθέντων, την Τουρκίαν να στρέψη τα όπλα της από κοινού μετά των συμμάχων δυνάμεων κατά του Ναπολέοντος, και εννοήσας ότι ανάγκην είχε προς τούτο νου επιδεξίου και ενθυμηθείς του Καποδιστρίου, εξήτησε τούτον παρά του Αυτοκράτορος ως βοηθόν. Πράγματι δε ο Αυτοκράτωρ γνωρίσας τον έξοχον νουν του Καποδιστρίου επροβίβασε και έστειλεν αυτόν Διευθυντήν της εις Βουκουρέστιον Διπλωματικής Γραμματείας. Εκεί δε περατώσας το εμπιστευθέν αυτό έργον μετ' επιτυχίας, διά το οποίον ήλθε μάλιστα εις σχέσεις μετά πάντων των Ευρωπαϊκών Ανακτοβουλιών, εκρίθη άξιος ευγνωμοσύνης και ιδίως διά το φιλόανθρωπον ενδιαφέρον του υπέρ βελτιώσεως της τύχης του Σερβικού λαού προ του υπό των Τούρκων αφανισμού του, και ετιμήθη υπό του Αυτοκράτορος διά του Μεγαλοσταύρου της Άγιας Άννης. Μάρτυς δε αυτόπτης των κατά το 1813 έτος εις Λίτζεν, Βάουζεν, Δρέσδην και Κούλμην μαχών και της αξιομνημονεύτου καταστροφής της Λειψίας ο Καποδίστριας, συνυπηρέτησε και μετά του Βάρχλαϋ δε Τολύ, διαδεχθέντος εις την αρχηγίαν τον Τχιτσκαρόφ, υπέρ του δικαίου της ανεξαρτησίας των λαών. Μετά την εν Λειψία μάχην οι νικηταί περί τον Νοέμβριον του 1813 ηνάγκασαν την Γαλλίαν να χωρίση τα συμφέροντά της από τα του Ναπολέοντος. Επίσης αναγκαία ήσαν τότε η άρσις των εις διαφόρους Ελβετικάς χώρας εσωτερικών διχονοιών, και η μετά την μεταξύ των συνδιαλλαγής διαρρύθμισις των ορίων αυτών, ο των ομοσπόνδων τούτων λαών

αποχωρισμός από των Γάλλων και η προσέλκυσις αυτών εις την ισχυράν Ευρωπαϊκὴν συμμαχίαν. Ταῦτα πάντα τα ζητήματα, ἀτίνα μεγάλας διήγειρον τότε συζητήσεις μεταξύ των συμμάχων, ο Κζάρος εναπέθηκεν εις τον Καποδίστριαν τον οποίον έπεμψεν εις Ζυρίχην της Ελβετίας. Θαυμασίως δε τότε επιτυχόν τους σκοπούς του Αυτοκράτορος έλαβε καιρόν να επισκεφθή και το εις Χοφβίλην (πλησίον της Βέρνης) περιώνυμον του Φίλλεμπεργ Κατάστημα πρακτικῆς, Γεωργίας και Ηθικῆς, Θρησκευτικῆς και Επιστημονικῆς παιδεύσεως. Τούτο παρά τας προσδοκίας του ο Καποδίστριας εύρεν ελλιπέστατον και κατά συνέπειαν ολίγον ωφέλιμον, ενώ εις όλην την Ευρώπην εθεωρείτο μοναδικόν. Όπως δε συντελέση εις την κατάλληλον ρύθμισιν αυτού, ωμίλησε περί τούτου εις τον Αυτοκράτορα, όστις εξήτησε παρά του Καποδιστρίου έγγραφον περί του εν λόγω καθιδρύματος έκθεσιν, ήτις παρά τούτου εγράφη³

---

³ Η περί ης ο λόγος έκθεσις ετυπώθη τω 1815 υπό τον εξής τίτλον. Rapport présenté á sa Majesté l' Empereur Alexandre par S. E. M.r le Comte de Capodistria sur les Etablissements de M.r de Fellenberg á Hofwill en Octobre 1814. A. Paris chez I J. Paschoud libraire Rue Mazarine N.o 22.

Κонец ознакомительного фрагмента.

Текст предоставлен ООО «ЛитРес».

Прочитайте эту книгу целиком, [купив полную легальную версию](#) на ЛитРес.

Безопасно оплатить книгу можно банковской картой Visa, MasterCard, Maestro, со счета мобильного телефона, с платежного терминала, в салоне МТС или Связной, через PayPal, WebMoney, Яндекс.Деньги, QIWI Кошелек, бонусными картами или другим удобным Вам способом.